

PAIX LITURGIQUE

Brev 9 %%%publieeLe%% 1 januari 2013

Frankrike : andelen vigningar för den äldre liturgin fortsätter att öka

Den franska kyrkan lider alltmer av prästbrist och väntar därför varje år med ängslan på den statistik över diakon- och prästvigningar som utkommer i juni. Statistiken för 2012 bekräftar tidigare tendens. Antalet prästseminarister och prästvigningar minskar samtidigt som andelen prästkandidater och nya präster för den romerska ritens extraordinarie form (den äldre romerska liturgin) ökar. En analys av situationen visar även på en långsam “traditionalisering” av det franska stiftsprästerskapet, i vart fall av dess kvarvarande spillror.

I - STATISTIKEN FÖR 2012

I vårt [femte nyhetsbrev](#) i år förutskickades att årets prästskörd skulle bli begränsad. Mycket riktigt meddelade franska biskopskonferensen 15 juni att det i år endast vigs 96 stiftspräster. Eftersom fjolårets siffra uppgick till 109 är detta liktydigt med en minskning om 11%. Det innebär en återgång till situationen 2010. Under tiden lämnar varje år 800 franska präster sin tjänst för att gå i pension. Oftast vi mycket hög ålder.

Vad beträffar prästvigningarna för den äldre riten uppgår dessa i år till 20, bland vilka nio för Ecclesia Dei-kommuniteterna och 11 knutna till Prästbrödraskapet S:t Pius X (FSSPX). 2011 tillkom 18 nya franska “traditionella” präster, däribland 11 för FSSPX.

Annorlunda uttryckt prästviges år 2011 sex nya ordinarie stiftspräster för varje ny “traditionell” präst. Andelen “vanliga” stiftspräster har i år sjunkit till 5 mot 1. Det rör sig förvisso om förhållandevis små förändringar utifrån ett inte alltför betydande underlag, men tendensen är likväl till fördel för den äldre liturgin, sedan 2007 och Summorum Pontificum kallad extraordinarie form av den romerska riten.

Härutöver följer vi utvecklingen vid de franska stiftsprästseminarierna, från vilka det kan rapporteras att 30% av dagens franska kallelser ämnade för tjänst ute i vanliga församlingar helhjärtat stöder Summorum Pontificum - med andra ord har de för avsikt att efter prästvigningen fira den romerska liturgin i sin äldre eller extraordinarie form. Denna iakttagelse stämmer för övrigt in på många andra länder: de blivande prästerna i helt vanliga stift önskar i dag fira även den äldre riten. Så såg det inte ut för tio år sedan.

II - SPILLRORNA AV STIFTSPRÄSTERSKAPET TRADITIONALISERAS LÅNGSAMT

Samtliga ansvariga för stiftens prästutbildningar tvingas i dag notera samma sak : prästkandidaterna uppvisar en allt tydligare dragning till trons hävdvunna uttrycksformer. Denna längtan hos framtidens präster, vilken innefattar önskan att fira liturgin i sin traditionella form, bådar gott för den äldre mässformen och dess framtida tillväxtmöjligheter.

Fördenskull får vi inte tro att vi per automatik går mot en full återgång till den traditionella ordningen. Man kan nämligen inte bortse från de svårigheter som den äldre eller extraordinarie formen av den romerska liturgin möter oberoende av prästkandidaternas önskemål och drömmar.

a) För det första möts den traditionella mässan av hårt motstånd från en än så länge inflytelserik falang bland företrädesvis äldre präster och “klerikaliserade” lekmän i beslutande ställning. Dessa vill hålla fast vid det de kallar Andra Vatikankonciliet “anda”.

b) För det andra orsakade reformerna i förvärldsligande riktning efter det senaste allmänna kyrkomötet en kulturell brytning, en klyfta. Bland dagens präster är kunskaperna i latin ofta ringa. Fastän latinundervisning strikt sett borde vara obligatorisk vid prästseminarierna är verkligheten vanligtvis en annan, vilket kan knytas till såväl inomkyrkliga ideologiska omständigheter som det franska samhällets utveckling i stort (däribland humaniorans katastrofala belägenhet).

Vad värre är har den latinska ritens uråldriga rituella habitus vittrat sönder och försvunnit från de ordinarie kyrkliga strukturerna. Detta utgör ett handikapp för den präst som överväger att börja fira i äldre rit, eller kanske bara börjat närma sig den (detta gäller även lekmän, till och med ytterst motiverade lekmän). I mötet med den traditionella liturgin träder man in i en rik, nedärvd ritualiserad värld som det tar tid att lära känna och som går emot många av den moderna

världens reflexer och vanor. Kontrasten med den nya liturgin är stor. Den liturgi som infördes fyra år efter konciliet är i ordets egenliga mening inte rituell, utan informell och avskalad på djupare, symbolisk innebörd. Allt skall vara enkelt, uppenbart och lättillgängligt till och med för rotlösa, inför historien mestadels främmande, moderna betraktare. Sådan var i vart fall avsikterna bakom liturgireformen, och så ser ofta resultatet ut, inte minst i Frankrike. Den traditionella liturgin utmärker sig däremot för sin transcendens och månghundraåriga pedagogik i tron och bönen. Gångna sekler blir närvarande och därmed kyrkans hela historia. Just därför ställer den krav på prästerskap och lekfolk, krav som man måste vara villig att möta. Erfarenheten är alltid berikande, men ibland också överväldigande, särskilt i början.

Alldeles oavsett kan fastslås att en process av osmos mellan den “ordinarie” och den “extraordinarie” kyrkovärlden bara tilltar. Den klara avgränsningens tid är förbi. Denna dynamik, det måste man inse, kommer att bli en ofrånkomlig komponent i den omstrukturering av den franska prästerliga och kyrkliga verkligheten som blivit oundviklig till följd av prästbristen i den franska efterkonciliära kyrkan.

När omstruktureringen väl förmärks, kommer de “traditionella” prästerna inte att lämnas kvar ute i kylan. Den franska “traditionella rörelsen” består av såväl Ecclesia Dei-kommuniteter som FSSPX. Den räknar drygt 300 sekularpräster, en siffra som alltså bortser från prästvigda munkar och ordensmän i traditionella kloster. Dessa 300 präster betjänar varje söndag 400 kyrkorum och verkar som kaplaner vid ett 100-tal traditionella katolska friskolor. Förr eller senare kommer sunt förnuft att segra, och dessa präster kommer även att tillåtas verka ute i vanliga stift, med den liturgi de är skolade i. I alltfler stift blir den kyrkliga närvaron på grund av prästbristen allt mera tunnsådd. På sina håll har prästen helt försvunnit. Logiskt sett borde ett av den nya evangelisationens mål vara att hejda förvandlingen av traditionellt katolska länder till en öken utan präster. I detta borde man rimligtvis vilja ta hjälp av alla befintliga krafter.

III - PAIX LITURGIQUES ANALYS

Vi kan konstatera att analysen från vårt femte nyhetsbrev står sig än i dag.

1/ Klart är att tillväxten av traditionella prästkallelser (inriktade på den äldre liturgin) inte ens tillnärmelsevis kan täcka det prästunderskott som tillåtit uppstå i Frankrike. Detta skulle i skrivande stund kräva 20 000 prästkandidater, under det de franska prästseminaristerna 15 november 2011 sammantaget uppgick till knappt 850, närmare bestämt strax under 710 vid stiftsseminarierna och 140 i den traditionella rörelsen, varav 50 för FSSPX. **För att fylla underskottet skulle det krävas 20 gånger fler prästkandidater.** Dagens prästkandidater räcker helt enkelt inte till på långa vägar. Men är detta skäl nog för att inte ta vara på de 140 traditionella prästseminarister som finns i dag?

2/ Den nya liturgi som utarbetades efter Vaticanum II förefaller vara en viktig delorsak till såväl sekulariseringen som missionernas förfall. Allt det som normalt sett går hand i hand med den traditionella liturgin (stora familjer, gedigen trosundervisning, apologetik, solida skolor, stark katolsk identitet, medvetna ungdomar och inte minst gott om prästkallelser) verkar i motsatt riktning och bär på en missionär dynamik. Närvaron varje år av tiotusentals ungdomar vid den traditionella Chartres-vallfärden vittnar om den dynamik som följer i den traditionella liturgins kölvatten. Samma vittnesmål når oss från de många kallelserna till präst- och ordensliv ur den traditionella rörelsen.

3/ Så litet som 4% av Frankrikes praktiserande katoliker står för mer än 15% av landets nya präster - närmare bestämt de franska katoliker som varje söndag övervarar den traditionella mässan. Detta antyder att antalet kallelser i kyrkan skulle kunna stiga betydligt, om fler tilläts komma i kontakt med den äldre liturgin. Man kan inte hålla av, än mindre älska eller påverkas av det man inte känner till, och katoliker kan alltså inte påverkas av den traditionella liturgin om de hålls okunniga om den. I en viss fransk storstad står den enda församlingen med traditionell liturgi för uppkomsten av fem prästkallelser per år, av vilka några för övrigt väljer att träda in vid stiftsseminariet. Man kan naturligtvis inte hävda, att Frankrikes prästseminarier samtliga skulle fyllas om bara den äldre liturgin återinfördes vid Frankrikes samtliga större församlingar (vilket dock vore önskvärt och för övrigt skulle motsvara påvens avsikt med Summorum Pontificum). Icke desto mindre står det utom varje tvivel att kallelserna skulle bli fler vid en sådan strategi.

4/ I Frankrike kommer en av sex nya katolska präster ur så litet som 4% av praktiserande katoliker. Vad skulle inte kunna hända om detta sammanhang tilläts växa? Om den traditionella rörelsen inte motarbetades utan tilläts verka fritt, ja, till och med uppmuntrades? Paix Liturgiques opinionsundersökningar visar att minst en tredjedel av de troende dras till en liturgi som endast 4% av dem har regelbunden tillgång till (i stiftet Rennes uppgick andelen till två tredjedelar!). Fler personförsamlingar för den extraordinarie formen av den romerska riten skulle högst troligtvis inverka välgörande på prästkallelserna, även i absoluta tal.

5 / Avslutningsvis tvingas vi konstatera att 43 av 90 franska stift över huvud taget inte viger någon präst i år. Bland dessa 43 stift finns det dessutom flera som inte räknar med en enda prästvigning de närmaste åren. Intressant vore att studera, hur Benedictus XVI:s motu proprio Summorum Pontificum tillämpats i vart och ett av dessa stift. Hur pass utbredd är den äldre liturgin i dessa stift? Samhällsutvecklingen må förklara en del av kallelsekrisen; det räcker likväl inte som enda och ständiga förklaring. I vilken utsträckning har stigmatiseringen av traditionella katoliker bidragit till dagens utomordentligt svåra belägenhet i kallelsefrågan? Den frågan måste vi i dag våga ställa. I den nya evangelisationens tjänst.

